

Պրոլետարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿՊ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

ՆԵՐՍԻՍԻԱՆԻ ԲԼՈԿՆՈՏ

№ 3

ՓԵՏՐՎԱՐ

1953

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

59

Սովետական Բանակի և Ռազմա-Մովային Նավա-
տորմի 35-րդ տարեդարձը 1

Ագիտացիոն աշխատանքի փորձից

Գ. ՄՏԵՓԱՆՅԱՆ.— Ծաղալել ադիտացիան դե-
պուտատութիւն թեկնածուների օգտին . . . 31

Գ. ՅԱԴԱԼՅԱՆ.— Թաղային ազիտատոր . . . 39

Օգնութիւն ագիտատորներին

Թեմաներ, պլաններ և գրականություն ագիտա-
սորների գրույցների համար 46

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿՊ Կենտրոն,
Պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժին,
Հեռախոս՝ 2—52—78

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԶՐՈՒՅՅՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԵՎ
ՌԱԶՄԱ-ԺՈՎԱՅԻՆ ՆԱՎԱՏՈՐՄԻ
35-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐԶԸ

1953 թվականի փետրվարի 23-ին լրանում է հերոսական Սովետական Բանակի և Ռազմա-ծովային նավատորմի 35 տարին: Ստեղծված լինելով Սովետական պետության հիմնադիրներ Լենինի և Ստալինի կողմից, Սովետական Զինված ուժերը արդեն երեք և կես տասնամյակ է, ինչ արթուն կերպով կանգնած են մեր հիասքանչ Հայրենիքի պետական շահերի պաշտպանության դիրքերում, աննկուն կերպով պաշտպանելով սովետական ժողովրդի համաշխարհային պատմական հաղթանակները և նրա խաղաղ ստեղծագործական աշխատանքը:

Սովետական Ձինված Ուժերի գոյության
35-րդ տարեդարձը սովետական մարդիկ
նշում են Սովետական Միության Կոմունիս-
տական պարտիան 19-րդ համագումարի

1—

1263-53

որոշումների կենսագործման համար ծավալած հերոսական պայքարի պայմաններում, Սովետական պետության հզորության հետագա ամրապնդման և խաղաղության պաշտպանության, ժողովուրդների բարեկամության ու համագործակցության համար հետըզհետե ավելի ու ավելի լայն ծավալվող պայքարի պայմաններում:

Սովետական ժողովուրդը հպարտությամբ է նայում իր Զինված Ուժերի անցած մարտական ուղուն:

1947 թվականի փետրվարի 23-ի իր հրամանում, որը նվիրված է Սովետական Բանակի 29-րդ տարեդարձին, ընկեր Ստալինը գրել է.

«Մեծ Լենինի կողմից հիմնված Սովետական Բանակը անցել է փառապանծ ուղի: Նրա ամբողջ պատմությունը հանդիսանում է հերոսության, Հայրենիքին անձնվիրաբար ծառայելու և իր զինվորական պարտքը արիարար կատարելու կենդանի օրինակ: Դա առանձնապես վառ կերպով արտահայտվեց Հայրենական Մեծ պատերազմում Սովետական Բանակի տարած նշանավոր հաղթանակներում: Հայրենիքը երբեք չի մոռանա իր Բանակի հերոսական գործերը»:

Սովետական Բանակի մեծագույն հաղթա-

— 2 —

նակները ձեռք են բերվել Սովետական հասարակական ու պետական կարգի անսասանության շնորհիվ, հարազատ կոմունիստական պարտիայի ոգեշնչող և ուղղություն տվող գործունեության և մեր մեծ ու իմաստուն առաջնորդ, հարազատ հայր ընկեր Ստալինի հանձարեղ ղեկավարության շնորհիվ:

***

Սովետական Բանակը ծնվել և հզորացել է միջազգային իմպերիալիզմի ռազմական ինտերվենցիայի և ներքին կոնտրռեվոլյուցիոն ուժերի դեմ մղված պայքարի ծանր ու ահեղ օրերին: Երիտասարդ սովետական ռեսպուբլիկայի գոյության արշալույսին բոլոր երկրների իմպերիալիստները, ամերիկա-անգլիական ագրեսորների գլխավորությամբ, «խաչակրաց արշավանք» ձեռնարկեցին մեր Սովետական Հայրենիքի դեմ, ձգտելով արյան մեջ խեղդել աշխարհի առաջին սոցիալիստական պետությունը:

Սովետական պետության առաջ ամբողջ հասակով ծառացավ իմպերիալիստական դիշատիչներից երկիրը պաշտպանելու համար հզոր, քաղաքականապես գիտակից ու կարգապահ բանակ ստեղծելու դժվարագույն

— 3 —

խնդիրը: Լենինը և Ստալինը անասելի ծանր պայմաններում ստեղծեցին կանոնավոր, նոր տիպի բանակ՝ ազատագրված բանվորների ու գյուղացիների բանակ: 1918 թվականի հունվարի 28-ին Վ. Ի. Լենինը դեկրետ ստորագրեց Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակ, իսկ փետրվարի 14-ին՝ Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Նավատորմ ստեղծելու մասին:

Սովետական Բանակը իր գոյության առաջին իսկ օրից ցույց է տալիս արիության և հերոսության, Հայրենիքին անձնվեր ծառայելու, իր զինվորական երգումը քաջությամբ կենսագործելու օրինակ:

1918 թվականի փետրվարի 23-ին Սովետական Բանակը Պսկովի և Նարվայի մոտ վճռական հակահարված տվեց գերմանական ինտերվենտներին: Գերմանական իմպերիալիզմի հրոսակախմբերին ջախջախելու օրը՝ 1918 թվականի փետրվարի 23-ը դարձավ Սովետական Բանակի ծննդյան օրը:

Գերմանական զավթիչների պարտությունից հետո Սովետական ռեսպուբլիկայի ազատության ու անկախության վրա իրենց արյունոտ ձեռքը բարձրացրին ամերիկյան, անգլիական, ֆրանսիական, յապոնական և այլ երկրների իմպերիալիստները, որոնք

— 4 —

լցված թունավոր ատելությամբ դեպի մեր Սովետական Հայրենիքը, սկսեցին ռազմական ինտերվենցիա, նպատակ ունենալով վերականգնել կապիտալիստների և կալվածատերերի իշխանությունը, ստրկացնել մեր երկիրը և վերածել այն ամերիկա-անգլիական իմպերիալիզմի գաղութի: Կոմունիստական պարտիայի և նրա առաջնորդներ Լենինի և Ստալինի գլխավորությամբ, Սովետական Բանակը ջախջախեց օտարերկրյա ինտերվենտներին և սպիտակ գվարդիականներին:

Ամերիկա-անգլիական թալանչիական զորքերի ջախջախումը 1918—1920 թվականներին՝ Սովետական ժողովրդի և նրա երիտասարդ Բանակի մեծագույն հաղթանակն էր:

Քաղաքացիական պատերազմի և օտարերկրյա ռազմական ինտերվենցիայի տարիներին Սովետական Բանակի պատմական հաղթանակների անմիջական կազմակերպիչը և ոգեշնչողը ընկեր Ստալինն էր: Կոմունիստական պարտիան և մեծ Լենինը ընկեր Ստալինին ուղարկում էին ամենապատասխանատու ռազմաճակատները, որտեղ վճռվում էր ռևոլուցիայի բախտը: Ցարիցիների և Պերմի տակ, Պետրոգրադի տակ և Դենիկինի դեմ, արևմուտքում՝ պանական Լեհաստանի

— 5 —

և հարավում՝ Վրանգելի դեմ — ամենուրեք
ընկեր Ստալինի երկաթե կամքը և զորավա-
րական հանձարը ապահովում էին Սովետա-
կան Բանակի հաղթանակը: Քաղաքացիական
պատերազմի ժամանակաշրջանում ընկեր
Ստալինը դրեց նոր, սովետական առաջավոր
ռազմական գիտության հիմքը: Օտարերկր-
յա ինտերվենտների և ներքին կոնտրռեւոլու-
ցիայի դեմ մղած կատաղի մարտերում Սո-
վետական Բանակը գլխովին ջախջախեց
նրանց զինված բանդաներին: Բայց ինտեր-
վենտների ջախջախումը քաղաքացիական
պատերազմի տարիներին չվերացրեց մեր
սոցիալիստական Հայրենիքի դեմ իմպերիա-
լիստների կողմից սպառնացող ռազմական
նոր ավանտյուրաների վտանգը:

Ընկեր Ստալինը պարտիային և սովետա-
կան ժողովրդին անդուլ կերպով սովորեց-
նում է մշտապես հիշել ռազմական հարձակ-
ման սպառնալիքը և գտնվել մոբիլիզացիոն
պատրաստության վիճակում, լինել զգոն,
անդադար ամրապնդել Սովետական պետու-
թյան պաշտպանական հզորությունը, բարձ-
րացնել նրա զինված ուժերի մարտունակու-
թյունը, որպեսզի ագրեսորների ոչ մի ոտն-
ձգություն չկարողանա հանկարծակիի բերել
մեզ:

— 6 —

«Մեր ժողովրդի առջև, պատմության առջև
ընկեր Ստալինի մեծագույն ծառայությունն
այն է, որ նա գտավ և ցույց տվեց Սովետա-
կան Միության հզորությունն ամրապնդելու
հիշատ ուղիներն ու միջոցները: Այդ կարեու-
րագույն խնդրի կատարման վճռական պայ-
ման և գլխավոր նախադրյալ հանդիսացավ
երկրի ինդուստրացման և գյուղատնտեսու-
թյան կոլեկտիվացման ստալինյան քաղաքա-
կանությունը» (Ն. Բուլգանին):

Ընկեր Ստալինի ղեկավարությամբ սովե-
տական ժողովուրդը պատմական ամենա-
կարճ ժամանակամիջոցում արմատապես վե-
րափոխեց երկիրը, դարձնելով այն առաջա-
վոր ինդուստրիալ տերություն, հզոր՝ ռազ-
մական տեսակետից, ընդունակ՝ մասսայա-
կան մասշտաբով արտադրելու ժամանակա-
կից ռազմական տեխնիկա:

Այժմ բոլորի համար հասկանալի է, որ
եթե Հայրենական Մեծ պատերազմի տարի-
ներին մեր երկիրն ուներ հզոր և կանոնավոր
ռազմական տնտեսություն, որը լիովին ա-
պահովեց մեր վիթխարի պահանջները սպա-
ռազինության, ռազմամթերքի, հանդերձան-
քի ու պարենամթերքի ասպարեզում, ապա
այդ հնարավոր դարձավ միմիայն ստալինյան
իմաստուն քաղաքականության շնորհիվ, մեր

— 7 —

Հայրենիքի ռազմական ուժի նկատմամբ
ընկեր Ստալինի ցուցաբերած անդուլ հոգա-
տարության շնորհիվ:

Ընկեր Ստալինի ղեկավարության շնորհիվ
սովետական Զինված Ուժերը աճելով, դար-
ձան մի այնպիսի ահեղ ուժ, որը սարսափ է
ազդում մեր Հայրենիքի բոլոր թշնամիներին:

Անդուլ կերպով աշխատելով սովետական
պետության ռազմական հզորությունն ամ-
րապնդելու վրա, ընկեր Ստալինը միևնույն
ժամանակ մեր երկրի արտաքին քաղաքակա-
նությունը հետևողականորեն առաջ է տա-
նում ժողովուրդների խաղաղության և ան-
վտանգության համար պայքարելու ուղիով:
Նա բազմիցս նախազգուշացնում էր աշխար-
հի ժողովուրդներին, որ ֆաշիստական Գեր-
մանիան և իմպերիալիստական Յապոնիան
զավթողական պատերազմ են նախապատ-
րաստում: Ընկեր Ստալինը կոչ էր անում ա-
զատասեր ժողովուրդներին՝ համախմբվել
պատերազմի հրձիգների դեմ պայքարելու,
ֆաշիստական ագրեսորներին սանձահարելու
համար:

Սակայն իմպերիալիստական կառավարու-
թյունները, նախ և առաջ ԱՄՆ-ը, Անգլիան և
Ֆրանսիան, ոչ միայն միջոցներ ձեռք չէին
առնում պատերազմը կանխելու համար, այլև

— 8 —

ամեն կերպ խրախուսում էին գերմանական
ֆաշիստներին և նրանց պատերազմի էին
դրդում ՍՍՌՄ-ի դեմ: Միլիոնավոր մարդ-
կանց ոչնչացման ու տառապանքների գնով,
քաղաքների և գյուղերի ամայեցուցիչ ավե-
րումների գնով էին վճարում նվրոպայի ժո-
ղովուրդները երկրորդ համաշխարհային պա-
տերազմի ժամանակ՝ իմպերիալիստական
կառավարությունների այդ դավաճանական
քաղաքականության համար:

Այդ տարիներին Սովետական պետութունը
ամրապնդում էր մեր երկրի պաշտպանու-
թյունը և պաշտպանում մեր Հայրենիքի սահ-
մանները: 1938 թվականին Սովետական
Բանակը ջախջախեց մեր սահմանները խախ-
տող Յապոնական զավթիչներին խառան լճի
մոտ, իսկ 1939 թվականին՝ Խալխին-գուլի
շրջանում: 1939—1940 թվականներին Սո-
վետական Բանակը քաջությամբ կատարեց
իր պարտքը Հայրենիքի առաջ սպիտակ-
ֆինների դեմ մղած պատերազմում և ապա-
հովեց մեր երկրի հյուսիս-արևմտյան սահ-
մանների և Լենինգրադ քաղաքի անվտանգու-
թյունը:

***

Սովետական Բանակի համար մեծագույն
փորձություն հանդիսացավ սովետական ժո-

ղովորդի Հայրենական Մեծ պատերազմը հիտլերյան զավթիչների դեմ:

Հայրենական Մեծ պատերազմը մեր Հայրենիքի երբեմնի ապրած պատերազմներից ամենածանր ու ամենադաժան պատերազմն էր: Ամերիկյան իմպերիալիստների օգնությամբ կյանքի կոչված հիտլերյան հորդաները 1941 թվականի հունիսի 22-ին ուխտադրուժ կերպով հարձակվեցին Սովետական Միության վրա: Ֆաշիստական Գերմանիայի հարձակումը մահացու սպառնալիք ստեղծեց մեր Հայրենիքի համար: Հիտլերականները բացեիբաց իրենց նպատակ էին դրել ոչընչացնել Սովետական պետությունը, բնաջնջել միլիոնավոր սովետական մարդկանց, ստրկացնել մեր ժողովուրդներին:

Օգտվելով հանկարծակի հարձակման առավելությունից, ֆաշիստական բարբարոսները ներխուժեցին մեր երկիրը և առաջ խցկվեցին դեպի ՍՍՌՄ կենտրոնական շրջանները: Ֆաշիստական ավազակները ավերում էին բազաքները, հրկիզում գյուղերն ու ավանները, բնաջնջում սովետական մարդկանց:

Ուրիշ ոչ մի պետություն չէր դիմանա հիտլերյան Գերմանիայի սարսափելի գրոհին, և կոչնչանար: Բայց մեր երկիրը դիմացավ

— 10 —

թշնամու կատաղի գրոհին: Կոմունիստական պարտիայի և Մեծ Ստալինի կոչով ՍՍՌՄ ժողովուրդները ոտքի ելան կրծքով պաշտպանելու սոցիալիստական Հայրենիքը:

Մեր Հայրենիքի համար այդ ծանր և ահեղ օրերին ամբողջ ուժով դրսևորվեց մեր առաջնորդ և ուսուցիչ ընկեր Ստալինի զորավարական հանձարը: Նա իր վրա վերցրեց ողջ պատասխանատվությունը երկրի և ժողովրդի բախտի համար, որպես Գերագույն Գլխավոր հրամանատար գլխավորելով պայքարը թշնամու արշավանքի դեմ:

Հայրենական Մեծ պատերազմի առաջին իսկ օրերին ընկեր Ստալինի կոչով սովետական մարդիկ միահամուռ կերպով ոտքի ելան պաշտպանելու սոցիալիստական Հայրենիքը, ջախջախելու թշնամուն և հասնելու լիակատար հաղթանակի: 1941 թվականի հուլիսի 3-ին, ժողովրդին ուղղած իր դիմումի մեջ, ընկեր Ստալինը բացահայտեց մեր պատերազմի արդարացի բնույթը, մերկացրեց հիտլերյան բանակի անպարտելիության առասպելը, կանխագուշակեց նրա անխուսափելի պարտությունը, տվեց գերմանա-ֆաշիստական զավթիչներին ջախջախելու պարզորոշ ծրագիրը, որոշեց ժողովրդի և բանակի խնդիրները պատերազմի մեջ:

Հենց պատերազմի սկզբից Սովետական Միության ժողովուրդները խորապես գիտակցում էին պատերազմի նպատակը: «Ֆաշիստական կեղեքիչների դեմ մղվող այս համա-ժողովրդական Հայրենական պատերազմի նպատակն է,— ասել է ընկեր Ստալինը 1941 թվականի հուլիսի 3-ին,— ոչ միայն վերացնել մեր երկրի վրա կախված վտանգը, այլև օգնել Նվրոպայի բոլոր ժողովուրդներին, որոնք հեծում են գերմանական ֆաշիզմի լծի տակ»: Բացի Սովետական Միությունից, աշխարհում չկար ուրիշ մի ուժ, որ ընդունակ լիներ ջախջախելու գերմանա-ֆաշիստական զավթիչներին:

Ֆաշիստական պետություններին ջախջախելու գլխավոր և վճռական դերը պատկանում է Սովետական Միությանը:

Սովետական Բանակը երեք տարի մենակ մարտնչում էր Գերմանիայի և նրա դաշնակիցների բոլոր զինված ուժերի դեմ:

1942 թվականի սեպտեմբերին գերմանացիները սովետա-գերմանական ռազմաճակատում ունեին 240 դիվիզիա: Այդ նույն ժամանակ Հյուսիսային Աֆրիկայում անգլիացիների դեմ կանգնած էին ընդամենը գերմանական 4 դիվիզիա և իտալական՝ 17 դիվիզիա: Նույնիսկ այն ժամանակ, երբ անգլո-

— 12 —

ամերիկյան զորամասերը Ֆրանսիայում ցամաք դուրս եկան, նրանք իրենց դեմ ունեին միայն գերմանական 75 դիվիզիա, Հիտլերն առաջվա նման արևելյան ռազմաճակատում էր պահում իր զորքերի հիմնական և այն էլ լավագույն մասը: ՍՍՌՄ Ձինված Ուժերին բաժին էր ընկել ծանր և պատասխանատու խնդիր՝ ջարդել հիտլերյան բանակի ողնաշարը:

1941 թվականի դեկտեմբերին մեր զորքերը գերմանացիներին ջախջախեցին Մոսկվայի տակ և ընդմիշտ թաղեցին գերմանական բանակի «անպարտելիության» մասին հիտլերյան պրոպագանդայի հնարած առասպելը: Մեր հաղթանակը Ստալինգրադի տակ նշանակում էր արմատական բեկում պատերազմական գործողությունների ընթացքում: Սովետական Բանակն իր ձեռքը վերցրեց նախաձեռնությունը և այն բաց չթողեց մինչև պատերազմի վերջը:

Սովետա-գերմանական ռազմաճակատում տեղի էին ունենում ամենակատաղի մարտեր: Պատերազմների պատմությունը չգիտե այնպիսի ճակատամարտեր, ինչպես Մոսկվայի, Լենինգրադի, Ստալինգրադի, Կուրսկի

մոտ, Դնեպրի ափին, Բելոռուսիայում և Բե-
սարաբիայում, Դանուբի և Օդերի ափին,
Արևելյան Պրուսիայում և Բեռլինի մոտ տե-
ղի ունեցած նշանավոր ճակատամարտերը:

Սովետական Բանակը փայլուն հաղթանակ
տարավ: Նա գերմանական զորքերին հասց-
րեց այնպիսի խորտակիչ հարվածներ, որոնք
լիակատար կրախի հասցրին ֆաշիստական
Գերմանիային:

Սովետական Բանակն իր վճռական ա-
վանդը մտցրեց նաև իմպերիալիստական
Յապոնիայի ջախջախման գործում: Նրան
պետք եղավ ընդամենը միայն երկու շաբաթ,
որպեսզի ջախջախեր յապոնական իմպե-
րիալիզմի զինված ամենաընտիր ուժերը:
Հեռավոր Արևելքում ձեռք բերած այդ հաղ-
թանակով Սովետական Միությունն արագաց-
րեց երկրորդ համաշխարհային պատերազմի
ավարտումը:

Եվրոպայի և Ասիայի մարտադաշտերում
ՍՍՌՄ Զինված Ուժերը ջախջախեցին ժամա-
նակակից ամենաուժեղ իմպերիալիստական
բանակները և ամբողջ աշխարհին ցույց
տվին իրենց զենքի ահեղ հզորությունը:

Թշնամիների դեմ մղած մարտերում կույ-
վելով, Սովետական Բանակը վերածվեց
մասսայական հերոսական բանակի: Ավելի

— 14 —

քան 7 միլիոն սովետական զինվորներ, նա-
վաստիներ, սպաներ ու գեներալներ Հայրե-
նական Մեծ պատերազմի շրջանում պար-
գևատրվեցին ՍՍՌ Միության շքանշաններով
ու մեդալներով: Տասնմեկ հազար սովետա-
կան ռազմիկներ արժանացել են Սովետա-
կան Միության Հերոսի կոչման:

Սովետական Բանակի շարքերում, Սովե-
տական Միության ժողովուրդների հետ միա-
սին Հայրենական պատերազմի ռազմաճա-
կատում արիաբար մարտնչում էին նաև հայ
ժողովրդի քաջարի զավակները: Ավելի քան
50 հազար հայ զինվորներ, սպաներ ու գե-
ներալներ պարգևատրվեցին ՍՍՌ Միության
շքանշաններով և մեդալներով, 110 հայ
ռազմիկներ արժանացան Սովետական Միու-
թյան Հերոսի բարձր կոչման:

Պատերազմը ցույց տվեց, ասում է ընկեր
Ստալինը, որ Սովետական Բանակը մեր ժա-
մանակի առաջնակարգ բանակն է, որն ունի
միանգամայն ժամանակակից լիակատար
սպառազինություն, ամենափորձված հրա-
մանատարական կազմ և բարոյական-մար-
տական բարձր հատկություններ:

ՍՍՌՄ Զինված Ուժերի մատուցած մե-
ծագույն ծառայությունն այն է, որ նր-

րանք մարդկությունը, նրա կուլտուրան
և քաղաքակրթությունը փրկեցին Ֆաշիստա-
կան բարբարոսությունից: Դրա համար էլ
միլիոնավոր մարդիկ հանձին Սովետական
Բանակի տեսնում են իրենց ազատարարին,
ամբողջ աշխարհում խաղաղության ամենա-
հուսալի հենարանին:

Մեր հաղթանակի շնորհիվ Կենտրոնական
և Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի երկրների ժո-
ղովուրդները հնարավորություն ստացան
տապալելու կալվածատերերի ու կապիտա-
լիստների իշխանությունը: Լեհաստանի,
Չեխոսլովակիայի, Հունգարիայի, Ռումինիա-
յի, Բուլղարիայի և Ալբանիայի ժողովուրդ-
ներն իրենց երկրներում հաստատեցին ժո-
ղովրդա-դեմոկրատական կարգեր: Այդ եր-
կրների ժողովուրդները իրենց կոմունիստա-
կան և բանվորական պարտիաների ղեկա-
վարությամբ հաջողությամբ ընթանում են
սոցիալիզմի ուղիով:

Մեր Զինված Ուժերի հաղթանակի շնոր-
հիվ, աշխարհի մարդկության մեկ երրորդն
ընդմիջա ազատված է իմպերիալիզմի լծից:
Այժմ կոմունիստական պարտիաների համար
ավելի հեշտ է ժողովուրդներին փրկել իմպե-
րիալիստների ստրկությունից: Ինչպես ընկեր
Ստալինն ասաց պարտիայի 19-րդ համագու-

— 16 —

մարում իր արտասանած պատմական ճա-
ռում՝ «Այժմ, երբ Զինաստանից ու Կորեայից
մինչև Չեխոսլովակիա ու Հունգարիա երևան
են եկել նոր «հարվածային քրիզադաներ» ի
դեմս ժողովրդա-դեմոկրատական երկրների,
այժմ մեր պարտիայի համար ավելի է հեշ-
տացել պայքարելը, և գործն էլ ավելի լավ է
գնում»:

***

Սովետական Բանակի և ռազմա-ծովային
նավատորմի 35-րդ տարեդարձը սովետական
ժողովուրդը դիմավորում է սոցիալիստական
էկոնոմիկայի և կուլտուրայի զարգացման
բուռն վերելքի սլաշմաններում, որն ընթա-
նում է մեր սոցիալիստական հասարակու-
թյան հիմնական տնտեսական օրենքի հի-
ման վրա:

Ընկեր Ստալինն իր «Սոցիալիզմի տնտե-
սական պրոբլեմները ՄՍՄ-ում» նոր աշխա-
տության մեջ առաջին անգամ հայտնագոր-
ծեց սոցիալիզմի հիմնական տնտեսական
օրենքը, որի էական գծերն ու պահանջներն
են «ամբողջ հասարակության նյութական և
կուլտուրական հարաճուն պահանջմունքների
առավելագույն բավարարման ապահովում»
բարձրագույն տեխնիկայի բազայի վրա սո-
ցիալիստական արտադրության անընդհատ
աճման ու կառուցման փորձը»:

— 17 —

1263-53

Կոմունիստական պարտիան և Սովետական պետությունը ճանաչելով սոցիալիզմի հիմնական տնտեսական օրենքը և հենվելով դրա վրա, իրենց քաղաքականությունը այն օգտագործում են հօգուտ մեր սոցիալիստական հասարակության, որի վառ ապացույցն է նոր հնգամյակի երկրորդ տարվա նվաճումները ժողովրդական տնտեսության և կուլտուրայի բոլոր բնագավառներում:

ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին կից Կենտրոնական Վիճակագրական Վարչության հաշվադրության համաձայն ՍՍՌՄ ամբողջ արդյունաբերության համախառն արտադրանքի արտադրության 1952 թվականի տարեկան պլանը կատարվել է 101 տոկոսով: ՍՍՌՄ ամբողջ արդյունաբերության համախառն արտադրանքը 1952 թվականին, 1951 թվականի համեմատությամբ, աճել է 11 տոկոսով, իսկ 1940 թվականի համեմատությամբ՝ 2,3 անգամ: Աշխատանքի արտադրողականությունը արդյունաբերության մեջ բարձրացել է 7 տոկոսով, արտադրանքի ինքնարժեքը իջել է 7 տոկոսով: Հայրենական մեքենաշինությունը 1952 թվականին ստեղծել է նոր տիպի ու մարկայի մոտ 600 կարելորագույն մեքենաներ ու մեխանիզմներ, որոնք ապահովում են ժողովրդական տնտեսության

— 18 —

սության տեխնիկական հետագա պրոգրեսը: 1952 թվականին մեր երկրում մեքենաներ և սարքավորում արտադրվել է երեք անգամ ավելի, քան նախապատերազմյան 1940 թվականին և ավելի, քան արտադրված է եղել առաջին և երկրորդ հնգամյակներում միասին վերցրած:

1952 թվականին ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերում աճել է աշխատավորների մտքած գյուտերի ու ռացիոնալիզատորական առաջարկների թիվը: Արդյունաբերության, շինարարության մեջ և տրանսպորտում արմատավորված գյուտերի, տեխնիկական կատարելագործումների և ռացիոնալիզատորական առաջարկների քանակը կազմել է մոտ 800 հազար:

Արտադրության միջոցների արտադրության աճը հուսալի բազա է ստեղծել սպառման առարկաներ արտադրող արդյունաբերության զարգացման համար: Այդ արդյունաբերության արտադրանքի ընդհանուր ծավալը 1952 թվականին, 1940 թվականի համեմատությամբ, ավելացավ մոտավորապես 60 տոկոսով:

Աննախընթաց թափով առաջ է ընթանում կոմունիզմի մեծ կառուցումների շինարարությունը: 1952 թվականին շահագործման

հանձնվեց Վ. Ի. Լենինի անվան Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքը՝ կոմունիզմի մեծ կառուցումների առաջնեկը:

Սովետական Զինված Ուժերի 35-րդ տարեդարձը խոշոր հաջողութուններով է դիմավորում մեր հզոր երկրի սոցիալիստական գյուղատնտեսությունը, որը ամենախոշորն է ու ամենաառաջավորն աշխարհում: ՍՍՌՄ-ում ցանքատարածությունը 1952 թվականին, 1951 թվականի համեմատությամբ, ավելացել են 2 միլիոն 765 հազար հեկտարով: Հատկապես ավելացել են ցորենի և տեխնիկական կուլտուրաների ցանքատարածությունները: 1952 թվականին ստացվել է հացահատիկային և տեխնիկական կուլտուրաների լավ բերք: Հացահատիկային կուլտուրաների համախառն բերքը 1952 թվականին հասավ 8 միլիարդ փթի, որով մեր երկրում հացահատիկային պրոբլեմը լուծված է հաջողությամբ և անվերադարձ կերպով: Զգալիորեն աճել է հանրային անասունների գլխաքանակը և բարձրացել նրանց մթերատվությունը:

1952 թվականին շարունակվել է գյուղատնտեսության նյութական-տեխնիկական բազայի հետագա աճը և ամրապնդումը: Մեքենա-տրակտորային, անտառապաշտպան,

— 20 —

մարզագետնա-մեխորատիվ և մեքենա-անասնաբուժական կայանների ընդհանուր թիվը ներկայումս կազմում է 8.939 միավոր: Գյուղատնտեսությունը 1952 թվականին մեր արդյունաբերությունից ստացավ 131 հազար տրակտոր՝ փոխադրած 15 ուժանոց տրակտորների, 41 հազար հացահատիկային կոմբայն, 57 հազար բեռնատար ավտոմեքենա և 2 միլիոնից ավելի գյուղատնտեսական այլ մեքենաներ ու գործիքներ:

Մեր սոցիալիստական գյուղատնտեսությունը անընդհատ աճում ու զարգանում է, — «Մեզ բոլորիս ուրախացնում է մեր սոցիալիստական գյուղատնտեսության վիթխարի աճը, — ասում է ընկ. Մալենկովը պարտիայի 19-րդ համագումարում իր տված զեկուցման մեջ, — ... Տարակույս լինել չի կարող, որ առաջիկա տարիներին բազմահարուստ տեխնիկայով հագեցված մեր կուտնտեսությունները, մեքենա-տրակտորային կայանները, սովխոզները է՛լ ավելի նշանակալից հաջողությունների կհասնեն գյուղատնտեսության զարգացման գործում, և մենք երկրում կունենանք պարենի առատություն ժողովրդի համար ու լիուլի հումք՝ արագորեն աճող թեթև արդյունաբերության համար»:

— 21 —

Հոյակապ հաջողություններ են ձեռք բերվել կուլտուրական շինարարության և լուս-
ջապահության բնագավառում: Հաշվի առնե-
լով հասարակության կյանքում գիտության
և կուլտուրայի հարաճուն նշանակությունը,
մեր պարտիան ամենօրյա հոգատարույուն
է ցուցաբերում նրանց զարգացման նկատ-
մամբ: Մեր երկիրը պատված է գիտահետա-
զոտական ինստիտուտների, լաբորատորիա-
ների և կուլտուր-լուսավորական հիմնարկնե-
րի լայն ցանցով: 1952 թվականին բոլոր
տեսակի գիտական հիմնարկների թիվը
հասնում է 2900-ի: Գրադարանների թիվը՝
368 հազարի, որոնք ունեն ավելի քան 830
միլիոն օրինակ գիրք:

1952 թվականին գիտության, գյուտարա-
րության, գրականության և արվեստի ա-
պարեզում կատարած աչքի ընկնող աշխա-
տանքների համար Ստալինյան մրցանակի
լաուրեատի կոչման են արժանացել 1.776
հոգի:

Այս բոլորի շնորհիվ է՛լ ավելի է բարձրա-
ցել սովետական ժողովրդի նյութական բա-
րեկեցության և կուլտուրական կյանքի մա-
կարդակը:

ՍՍՌՄ ազգային եկամուտը 1952 թվակա-
նին, 1951 թվականի համեմատությամբ, ա-

— 22 —

ձեց 11 տոկոսով: ՍՍՌՄ աշխատավորները
իրենց անձնական նյութական և կուլտուրա-
կան պահանջները բավարարելու համար
ստացան ազգային եկամտի հրեք քառորդը:

Սոցիալիստական արտադրությունը, որի
զարգացման հիմքում ընկած է սոցիալիզմի
հիմնական տնտեսական օրենքը, անընդհատ
զարգանում ու կատարելագործվում է: Պար-
տիայի 19-րդ համագումարի կողմից ըն-
դունված նոր հնգամյակի դիրեկտիվները,
որը հաջողությամբ իրագործվում է, նախա-
տեսնում են արդյունաբերական արտա-
դրանքի ծավալը 1940 թվականի համեմա-
տությամբ, 1955 թվականին ավելացնել 3
անգամ, իսկ 1950 թվականի համեմատու-
թյամբ՝ 70 տոկոսով, ազգային եկամտի աճ՝
առնվազն 60 տոկոսով, բանվորների և ծա-
ռայողների ռեալ աշխատավարձի բարձրա-
ցում՝ առնվազն 35 տոկոսով, կոլտնտեսա-
կանների եկամուտների բարձրացում՝ առն-
վազն 40 տոկոսով: Նոր հնգամյակում գյու-
ղատնտեսական արտադրանքի կարևորա-
զույն տեսակների արտադրության ավելա-
ցումը նախատեսվում է 40-ից մինչև 70 տո-
կոսի սահմաններում, մեծ չափով աճելու է
անասնաբուծության արտադրանքը:

Սովետական Միության համերաշխ ընտա-

նիքում վերելք են ապրում նաև Սովետական Հայաստանի ժողովրդական տնտեսությունը և կուլտուրան: Հայկական ՍՍՌ տերիտորիայում գտնվող արդյունաբերության համախառն արտադրանքի 1952 թվականի պլանը կատարվել է 100 տոկոսով: Ամբողջ արդյունաբերության համախառն արտադրանքը 1952 թվականին, 1951 թվականի համեմատությամբ, աճել է 10 տոկոսով:

1952 թվականին նոր հաջողություններ է ձեռք բերել ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսությունը: Աճել են ցանքատարածությունները, հատկապես ցորենի ցանքատարածությունը, որը 1951 թվականի համեմատությամբ աճել է 16 տոկոսով, ընդարձակվել է մեքենատրակտորային կայանների ցանցը և մեծացել տրակտորային պարկի հզորությունը: Ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսությունների երեք քառորդից ավելին էլեկտրիֆիկացվել են:

Հայկական ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության և կուլտուրայի զարգացման համար մեծ հեռանկարներ է բացված նոր հնգամյա պլանով, որը հաջողությամբ իրագործվում է:

***

Իրենց ազատարար Սովետական Բանակի 35-րդ տարեդարձը սոցիալիստական շինպ-

— 24 —

րարության նորանոր հաջողություններով են դիմավորում Կենտրոնական և Հարավ-Արևելյան Նվրոպայի ժողովրդա-դեմոկրատական երկրները, որոնք ոգեշնչված են Սովետական Միության վիթխարի հաջողություններով ու նրա անշահախնդիր օգնությամբ: Վիթխարի հաջողությունների է հասել Գերմանական դեմոկրատական ռեսպուբլիկան, որն արդեն ձեռնամուխ է եղել սոցիալիզմի էկոնոմիկայի հիմքերի կառուցմանը:

Չին մեծ ժողովուրդը թոթափելով դոմինդանական բանդայի և օտարերկրյա իմպերիալիզմի անտանելի լուծը, համաշխարհային պատմական նշանակություն ունեցող հաղթանակի հասավ: Չինական ժողովրդական ռեսպուբլիկան Չինական կոմունիստական պարտիայի ղեկավարությամբ ազգայնացրեց արդյունաբերությունը և անցկացրեց հողային ռեֆորմ: 1953 թվականից չին մեծ ժողովուրդը ձեռնամուխ է եղել առաջին հնգամյա պլանի կենսագործմանը:

Տարեց-տարի աճում և ամրապնդվում է Մոնղոլական ժողովրդական ռեսպուբլիկայի էկոնոմիկան, բարելավվում է մոնղոլ ժողովրդի նյութական բարեկեցությունը, բարձրանում նրա կուլտուրան:

— 25 —

Այն ժամանակ, երբ Սովետական Միությանը և սոցիալիզմի ու դեմոկրատիայի ամբողջ լազերի ուժերը ծաղկում ու ամրապնդվում են, ընթանալով ստեղծագործական աշխատանքի ուղիով և հետևողականորեն վարելով խաղաղության քաղաքականություն, միջազգային իմպերիալիզմի լազերի ուժերը անընդհատ թուլանում են, խրվելով համաշխարհային կապիտալիստական սիստեմի ընդհանուր ճգնաժամի մեջ: Իմպերիալիզմի լազերը ԱՄՆ-ի՝ միջազգային ռեակցիայի այդ օջախի գլխավորությամբ ձգտում է ագրեսիվ պատերազմների և էկոնոմիկայի միլիտարիզացման միջոցով դուրս գալ անելանելի դրությունից:

ԱՄՆ-ը իր վարած քաղաքականությամբ ձգտում է տիրապետություն հաստատել ամբողջ աշխարհում, և այդ քաղաքականությունը ձգնում է քողարկել «ոչ կոմունիստական աշխարհի երկրների միջև համագործակցության և համաձայնեցված գործողությունների մասին» փքուն ֆրազներով: ԱՄՆ-ի մոնոպոլիստների պլանները և դիտավորությունները ոչնչով չեն տարբերվում ֆաշիստական Գերմանիայի պարագլուխների պլաններից,

սրունց ետևից ընկնելով ֆաշիստական պարագլուխները կործանեցին իրենց, և կկործանվեն համաշխարհային տիրապետության նոր հավակնորդները՝ ամերիկյան իմպերիալիստները:

Արդի իմպերիալիզմը ամենուրեք ձգտում է առավելագույն շահույթի ապահովման՝ իր երկրի բնակչության մեծամասնության շահագործման, քայքայման ու աղքատացման միջոցով, ուրիշ երկրների ժողովուրդների ստրկացման ու կողոպտման միջոցով, պատերազմների և ժողովրդական տնտեսության ոռոգմանացման միջոցով:

Կապիտալիստական լազերը գլխավորող ամերիկյան իմպերիալիզմը հանդիսանում է ամենառեակցիոն և սև ուժը, ժողովուրդների ազատության ժանդարմը և խեղդողը:

Ամերիկյան իմպերիալիզմը լկտիաբար և անամոթ կերպով է իրեն պահում կապիտալիստական երկրներում, քայքայում է նրանց էկոնոմիկան, կողոպտում է աշխատավորներին, ագրեսիվ պատերազմ մղում Կորեայում, սպանելով անպաշտպան կանանց ու երեխաների, ավերելով խաղաղ քաղաքներն ու գյուղերը, գործադրելով բախտերի լուրջիական զենք: ԱՄՆ-ի ագրեսիվ քաղաքականությունը խիստ կերպով սրում է կապիտալիս-

տական երկրների միջև գոյություն ունեցող հակասությունները, ուժեղացնում է ամերիկյան իմպերիալիստական գիշատիչների ճանկն ընկած ժողովուրդների պայքարը իրենց ազատության և անկախության համար:

Բոլոր երկրներում ծավալվել է խաղաղության համար մղվող պայքարի կազմակերպված հզոր շարժում: Խաղաղության պաշտպանության Վիեննայի կոնգրեսը նորից վառ կերպով ցույց տվեց, որ այդ դեմոկրատական, համաժողովրդական շարժումը, որին մասնակցում են հարյուր միլիոնավոր մարդիկ, մի այնպիսի ուժ է, որն ընդունակ է վիժեցնելու նոր պատերազմի հրձիգների արյունալի պլանները:

Խաղաղության և դեմոկրատիայի լազերը, որը տարածվում է էլբայից մինչև Խաղաղ օվկիանոս, համակված է խաղաղ շինարարության պաթոսով և խաղաղությունը երկար տարիներ պահպանելու ձգտումով, անհրաժեշտության դեպքում նա ունի նաև բավականաչափ հզոր զինված ուժեր: Եվ թող իմպերիալիստներն իմանան ու հիշեն, որ համաշխարհային նոր պատերազմը ավելի վտանգավոր կլինի կապիտալիզմի համար, քան դեմոկրատիայի լազերի համար, իսկ եթե այնուհանդերձ ԱՄՆ-ի իմպերիալիզմը և

— 28 —

նրանց համախոհները սանձազերծեն նոր համաշխարհային երրորդ պատերազմը, ապա դա առաջ կբերի խաղաղասեր բոլոր ժողովուրդների զինված հուժկու հակահարված, որոնք չեն խնայի իրենց ուժերը, որպեսզի ընդմիշտ վերջ տան կապիտալիզմին:

***

Կոմունիստական պարտիան և Սովետական պետությունը հաստատ ու հետևողականորեն վարում են խաղաղության քաղաքականություն: «... Մեր պարտիայի շահերը, — ասում է ընկեր Ստալինը, — ոչ միայն չեն հակասում, այլ, բնդհակառակը, միաձուլվում են խաղաղասեր ժողովուրդների շահերին: Իսկ ինչ վերաբերում է Սովետական Միությանը, ապա նրա շահերը առհասարակ անբաժանելի են ամբողջ աշխարհի խաղաղության գործից»:

Հաստատ ու հետևողականորեն վարելով խաղաղության քաղաքականություն, Սովետական պետությունը աշալուրջ կերպով հետևում ու մերկացնում է պատերազմի հըր-

ձիգների մեքենայությունները: Պատմության փորձը սովորեցնում է, որ որքան ավելի են թուլանում իմպերիալիզմի դիրքերը, այնքան ավելի է աճում նրա կողմից ռազմական ավանտյուրաների վտանգը: Ելնելով դրանից, պարտիան և սովետական կառավարությունը դեկավարվում են Լենինի և Ստալինի այն ցուցումներով, որ հարկավոր է մշտապես հոգ տանել սոցիալիստական պետությունն ամրապնդելու, նրա ուժերն ու հզորությունը բազմապատկելու մասին, մշտապես բարձրացնել ռեվոլյուցիոն զգոնությունը, վերջ տալ բարեհոգությանն ու բերանբացությանը մեր շարքերում: Մեր պարտիան և Սովետական կառավարությունը սիստեմատիկ կերպով ամրապնդում են մեր Սովետական Բանակը, ավիացիան, Ռազմա-Մովաչին Նավատորմը և դրանք մշտական մարտական պատրաստականության մեջ են պահում՝ հարկ եղած դեպքում ագրեսորին հակահարված տալու սովետական ռազմական արվեստի բոլոր կանոններով:

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ

ԾԱՎԱԼԵԼ ԱԳԻՏԱՑԻԱՆ ԴԵՊՈՒՏԱՏՈՒ- ԹՅԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՕԳՏԻՆ

Մոտենում է 1953 թվականի մարտի 1-ը, աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրությունների օրը: Ընտրություններն անց են կացվելու սովետական մարդկանց քաղաքական և աշխատանքային այն մեծ ակտիվության պայմաններում, որ առաջ են բերել Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի 19-րդ համագումարը և ընկեր Ստալինի «Սոցիալիզմի տնտեսական պրոբլեմները ՍՍՌՄ-ում» կյասիկ աշխատությունը:

Սովետական մարդիկ իրենց բազմամարդ նախընտրական ժողովներում միահամուռ կերպով դեպուտատության համաժողովրդական առաջին թեկնածու են առաջադրել ընկեր Ստալինին:

Դեպուտատության թեկնածուներ են առաջադրվել ընկեր Ստալինի զինակիցները, մեր պետության և պարտիայի ականավոր ղեկավարները:

Առաջադրված թեկնածուների թվումն են

նաև մեր երկրի բանվորների, կուլանտեսականների և ինտելիգենցիայի լավագույններկայացուցիչները, մեր ժողովրդի անձնվեր զավակները, որոնք իրենց համաձայնությունն են տվել և օկրուգային ընտրական հանձնաժողովների կողմից գրանցվել են որպես դեպուտատության թեկնածուներ:

Այժմ աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրությունների նախապատրաստական աշխատանքները թեւակոխել են ամենակարևոր շրջանը՝ կոմունիստների և անպարտիականների բոլոր թեկնածուների օգտին ագիտացիա ծավալելու շրջանը: Այդ ամենապատասխանատու աշխատանքը պատվով կատարելու համար ամենօրյա ագիտացիոն աշխատանք են կատարում Կիրովականի շրջանի 32 ագիտությունները՝ իրենց 500 ագիտատորներով:

Ուսումնասիրելով և արմատավորելով ագիտացիոն աշխատանքի լավագույն փորձը, որ ձեռք են բերել տեղական Սովետների անցյալ ընտրությունների ընթացքում, ագիտատորները ծավալել են իրենց ագիտացիոն աշխատանքը՝ ընտրողների շրջանում:

Աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների դեպուտատության թեկնածուների օգտին կատարվող ագիտացիոն աշ-

— 32 —

խատանքի լավագույն օրինակ են ցույց տալիս Կիրովականի շրջանի Ֆիոլետովոյի, Խնձորուտի, Ժդանովի, Համգաչիմանի, Մակարաշենի ընտրական տեղամասերին կից ագիտպունկտերը, որտեղ ամենօրյա աշխատանք է տարվում ընտրողների հետ:

Ագիտատոր Դալլաքյանը իր դասախոսություններով և զրույցներով հայտնի է ոչ միայն Խնձորուտ գյուղի, այլև շրջանի մյուս գյուղերի աշխատավորությանը: Նա այժմ ագիտացիոն աշխատանք է կատարում Խնձորուտի իրեն ամրացված թաղամասում: Նա իր զրույցներն անց է կացնում հետաքրքիր, հասկանալի լեզվով: Դեպուտատության թեկնածուների առաջադրումից հետո ագիտատոր Դալլաքյանը պլանով նախատեսված ագիտացիոն աշխատանքի թեմատիկան խելացիորեն զուգակցում է օկրուգային, շրջանային և գյուղական Սովետների դեպուտատության թեկնածուների օգտին ագիտագիա մղելու կոնկրետ խնդիրների հետ: Ընտրողներին մանրամասնորեն ծանոթացնելով դեպուտատության թեկնածուների կենսագրությանը և արժանիքներին, ագիտատորը նրանց կոչ է անում միահամուռ կերպով ձայն տալու դեպուտատության թեկնածուների օգտին:

— 33 —

Ագիտացիոն աշխատանքի լավագույն օրինակ է ցույց տալիս Մակարաշենի ագիտ-կոլեկտիվը. այստեղի ագիտատորներինց Աբգարյանը 5-րդ տարին է, որ ագիտացիոն աշխատանք է կատարում կոլտնտեսականների մեջ, այժմ նա նախընտրական ագիտացիա է տանում № 6 թաղամասում, որտեղ ընդգրկված են 23 ընտրողներ: Բազմազան և հետաքրքիր զրույց-զեկուցումների հետ միասին, ընկ. Աբգարյանը ընտրողներին ծանոթացրել է այդ օկրուգում քվեարկ-վող Կիրովականի օկրուգային Սովետի դեպուտատության թեկնածու ընկ. Երվանդ Աբաղյանի և շրջսովետի դեպուտատության թեկնածու ճակնդեղագործ օղակավարուհի Աշխեն Ասատուրի Պեպանյանի կյանքին ու գործունեությանը: Ընկ. Պեպանյանը 3 անգամ ընտրվել է Մակարաշենի գյուղսովետի դեպուտատ, այժմ, լավագույն աշխատանքի համար, կոլտնտեսականները մեծ խանդավառությամբ նրան առաջադրել են շրջանային Սովետի դեպուտատության թեկնածու: Այստեղ ագիտացիոն աշխատանքի լավ օրինակ են ցույց տալիս նաև ընկ. ընկ. Հ. Թադևոսյանը, Վ. Մովսիսյանը, Ա. Հակոբյանը, Մ. Աբգարյանը և ուրիշներ, որոնք ընտրողների շրջանում

— 34 —

լայն ագիտացիա են տանում առաջադրված դեպուտատության թեկնածուների օգտին: Ուսանելի է ժողանով գյուղի ագիտկոլեկտի-վի աշխատանքը, որտեղ 40 ագիտատորներ սիստեմատիկ կերպով զրույց-զեկուցումներ և ընթերցանություններ են կազմակերպում ընտրողների շրջանում: Ագիտատորներ Սահակյանը, Ղարաբեկյանը, Գոսպարյանը, Համբարյանը և ուրիշներ, ինչպես թաղային խմբակներում, այնպես և ակումբում, ագիտ-պունկտում և ընթերցարանում, հաճախակի հանդրպում են ընտրողների հետ, նրանց բացատրում են ընտրությունների, մեր երկրի սոցիալիստական շինարարության, հինգերորդ հնգամյա պլանի կատարման և միջազգային դրության վերաբերյալ զանա-զան հարցերը:

Տեղական Սովետների ընտրությունների հետ կապված քաղաքական ագիտացիայի բնորոշ կողմը միաժամանակ այն է, որ ամենօրյա ագիտացիան, որ տարվում է դեպուտատության թեկնածուների օգտին, սերտ կերպով կապվում է շրջանի կոլտնտեսու-թյունների և արտադրական ձեռնարկու-թյունների առջև կանգնած պետական-տնտեսա-կան կոնկրետ խնդիրների կենսագործման

— 35 —

հետ՝ հատկապես դարևան գյուղատնտեսա-
կան աշխատանքներին կազմ ու պատրաստ
դիմավորելու, սոցիալիստական գործարար
մրցություն կազմակերպելու, աշխատավորու-
թյան մեջ դեպի աշխատանքը գիտակցական
վերաբերմունք դաստիարակելու հրատապ
խնդիրների հետ: Ագիտացիոն աշխատանք-
ների կազմակերպմանը անմիջական մաս-
նակցություն են ունենում և աշխատավո-
րության առջև սիստեմատիկաբար դասա-
խոսություններով և քաղաքական զեկուցում-
ներով հանդես են գալիս շրջանի ղեկավար
աշխատողները՝ շրջկոմի բյուրոյի և դասա-
խոսական խմբակի անդամները: Առանձ-
նապես քաղաքական բարձր հագեցվածու-
թյամբ են անցնում շրջանային կոմիտեի
անդամներ ընկ. ընկ. Բաղրամյանի, Սա-
ֆարյանի, Օդաբաշյանի, Զուհալյանի, Խա-
մուհի և ուրիշների դասախոսություններն
ու քաղաքական զեկուցումները, որոնք սեր-
տորեն կապվում են տեղական Սովետների
ընտրությունները կազմակերպված անցկաց-
նելու կոնկրետ խնդիրների հետ:

Դեպուտատության թեկնածուների օգտին
տարվող ագիտացիոն աշխատանքների կազ-
մակերպման գործում լուրջ անելիքներ ու-
նեն նաև ընտրված վստահելի անձերը: Այդ

— 36 —

ուղղությամբ նշանակալից աշխատանք են
կատարել վստահելի անձեր ընկ. ընկ. Խա-
չատրյանը, Ավագյանը, Գրիգորյանը, Գե-
վորգյանը, Աշրաֆյանը և ուրիշները:

Ներկայումս աշխատավորների նախընտ-
րական ժողովներում ընտրողները հանդի-
պում են ունենում իրենց դեպուտատության
թեկնածուների հետ: Այդ ժողովները պետք է
կազմակերպել և անցկացնել ընտրողների
բարձր քաղաքական ակտիվության պայման-
ներում: Այս գործում նույնպես մեծ անելիք-
ներ ունեն ագիտատորները և վստահելի
անձերը:

Սակայն պետք է նշել, որ Գյուղալիզարայի,
Էրմոնտովոյի, Քարաբերդի ագիտկոլեկ-
տիվները դեռևս անբավարար կերպով են
զբաղվում ագիտացիոն-մասսայական աշ-
խատանքներով, շատ ագիտատորների կող-
մից դեպքից-դեպք է կատարվում ագիտա-
ցիոն աշխատանքը, անհրաժեշտ չափով
կահավորված չեն ագիտպունկտերը, անբա-
վարար է ցուցադրական ագիտացիան: Նըշ-
ված ագիտկոլեկտիվները և նրանց ղեկա-
վարներ ընկ. ընկ. Սադիկովը, Մակչանովը,
Մացակյանը պետք է անհրաժեշտ եզրակա-
ցություն հանեն և վճռականապես բարելա-

— 37 —

վեն նախընտրական ագիտացիոն աշխատանքները: Ագիտատորներին անհրաժեշտ օգնութիւն պետք է ցույց տան Կիրովականի շրջկոմի ագիտացիայի և սլոպազանդայի բաժինը ու շրջսովետի Կուլտ-լուս բաժինը:

Պարտիական կազմակերպութիւնների դեկամարութեամբ ագիտատորները պետք է ավելի ուժեղ թափ հաղորդեն ընտրողների հետ տարվող ագիտացիոն մասսայական աշխատանքներին, ուժեղացնեն դեպուտատութեան թեկնածուների օգտին տարվող քաղաքական ագիտացիան և հասնեն այն բանին, որպէսզի մեր բոլոր աշխատավորները, մասնակցեն ընտրութիւններին և մեկ մարդու նման, իրենց ձայնը տան սովետական ժողովրդի արժանավոր զավակների՝ կոմունիստների և անպարտիականների ստալինյան բլոկի թեկնածուների օգտին:

Գ. ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ
ՀԿՊ Կիրովականի շրջկոմի
բարտուղար

ՅԱՆԱՅԻՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐԸ

Ստեփանավանի շրջանի Ուռուտ գյուղի Ս. Սպանդարյանի անվան կոլտնտեսութեան սկզբնական պարտիական կազմակերպութիւնը զոտեխնիկ Կուլա Շարբաթյանին առաջադրել է որպէս թաղային ագիտատոր, և նա ջանք չի խնայում կատարելու պարտիական այդ պատվավոր հանձնարարութիւնը:

Ագիտատոր Շարբաթյանը երկար տարիների ագիտացիոն աշխատանքի փորձ ունի և իր ձեռք բերած փորձը վարպետութեամբ է օգտագործում: Նրա անցկացրած ագիտացիոն պարապմունքներն անցնում են զաղափարական բարձր մակարդակով, աշխուժ և հետաքրքիր, որի հիմնական պատճառը ագիտատորի կողմից պարապմունքներին բազմակողմանիորեն նախապատրաստվելն է: Ագիտացիոն զրույցի պատրաստվելիս, ագիտատոր Շարբաթյանը խնամքով ընտրում է զրույցի թեման, բազմակողմանիորեն ուսումնասիրում է այն, պատրաստում է ան-

հրաժեշտ դիտակտիկ ու ցուցադրական նյութերը և ապա ներկայանում զրույցի:

Աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրությունների նախապատրաստության առաջին իսկ օրից ագիտատոր Շարբաթյանը սիստեմատիկաբար ագիտացիոն պարապմունքներ է անցկացնում իրեն ամրացված թաղամասի բնակչության մեջ, մասսայականացնելով ՍՍՌՄ և Հայկական ՍՍՌ Կոնստիտուցիաները, ընտրությունների Կանոնադրությունը, պարտիայի 19-րդ համագումարի նյութերը և ընկեր Ստալինի արտասանած ճառը 19-րդ համագումարի եզրափակիչ նիստում: Ագիտատոր Շարբաթյանը ագիտացիոն զրույցի նյութը կապում է իրենց գյուղի, շրջանի առջև դրված ներկա ու հեռանկարային խնդիրների հետ և աշխատավորների ուշադրությունը բեկոռում այդ խնդիրների կենսագործման վրա:

Իր զրույցներից մեկը ագիտատոր Շարբաթյանը նվիրեց անասնաբուծության զարգացման հարցին՝ կապված պարտիայի 19-րդ համագումարի կողմից ընդունված նոր հնգամյա պլանի դիրեկտիվների հետ:

Այդ զրույցին նա նախապատրաստվեց խնամքով ու բազմակողմանիորեն: Ուսում-

— 40 —

նասիրեց հինգերորդ հնգամյա պլանի դիրեկտիվների՝ գյուղատնտեսական բաժինը, պարտիայի 19-րդ համագումարում ընկ. Մալենկովի տված զեկուցումը: Նորից ծանոթացավ իրենց շրջանի կոլտնտեսությունների առաջավոր անասնապահների աշխատանքին, ետ մնացող, բարձր ցուցանիշների չհասած անասնապահների աշխատանքի թերի կողմերին, կազմեց իր զրույցի կոնսպեկտը և ապա նոր ներկայացավ իր ունկնդիրներին: Զրույցի հիմնական մասը նվիրեց անասնաբուծության բնագավառում ձեռք բերված նվաճումներին, նշելով, որ 1945 թվականի հուլիսից մինչև 1952 թվականի հուլիսն ընկած ժամանակամիջոցում ՍՍՌՄ-ում խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը աճել է 13 միլիոն 400 հազար գլխով: Ամբողջ ՍՍՌՄ-ում մսի, կաթի, յուղի, ձվի, բրդի և կաշվի համախառն ու ապրանքային արտադրանքը գերազանցել է նախապատերազմյան մակարդակը:

Այնուհետև ագիտատորը մանրամասն պատմեց, թե ինչ է նախատեսվում 1951—1955 թ. թ. հնգամյա պլանում՝ հանրային անասունների գլխաքանակի ավելացման և նրանց մթերատվության բարձրացման համար: Պարապմունքի վերջին մասը ագիտա-

— 41 —

տոր Շարբաթյանը նվիրեց իրենց առջև դրված խնդիրներին, ունկնդիրներին մանրամասն բացատրեց, որ սովետական յուրաքանչյուր անասնապահի, անասնապահական բրիգադայի և կաթնա-ապրանքային ֆերմայի աշխատանքի լավ կազմակերպումից, անասունների նկատմամբ հոգատար խնամք տանելուց է կախված հանրային անասնաբուծության հետագա զարգացման, նոր հրեզամյա պլանով նախատեսված հանրային անասունների գլխաքանակի ավելացման և նրանց մթերատվության բարձրացման ապահովումը: Բազմաթիվ ու հետաքրքրական օրինակներով նա ցույց տվեց, թե ինչպես առաջավոր անասնապահի, բրիգադայի փորձի փոխանակումով, սոցմրցման ծավալմամբ երկրի հազարավոր կոլտնտեսականներ փայլուն հաջողությունների են հասնում:

Նա օրինակներ է բերում նաև իրենց կոլտնտեսության անասնապահական ֆերմայից, ասելով, որ մեր կոլտնտեսության կաթնա-ապրանքային ֆերման վատ չի աշխատում, մենք տարեկան պլանները թե խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակի և թե մթերատվության բնագավառում կատարել ենք: Սակայն մենք ավելի բարձր ցուցանիշներ կունենայինք, եթե բոլորն էլ

— 42 —

աշխատեին այնպես, ինչպես աշխատում է, ասենք, երկրորդ բրիգադան, կամ կթվորուհիներ՝ Արփենիկ Դավթյանը, Մանյա Ղազարյանը, Մանյա Կարապետյանը և ուրիշներ:

Նա քննադատում է կթվորուհիներ Սիրուշ Այվազյանին, Լուսիկ Պետրոսյանին, որոնք ավելի քիչ կաթ են ստանում, քան, օրինակ, կթվորուհի Արփենիկ Դավթյանը, որը 1952 թվականին կաթի բարձր արտադրանք ստանալու համար, որպես լրացուցիչ վարձատրություն, ստացել է մեկ տոննա կաթ և մեկ գառ: Ագիտատորը ո՛չ միայն ինքն է խոսում, այլև ունկնդիրներին է խոսեցնում, և նա այս անգամ ունկնդիրների առջև հանդես բերեց կթվորուհի Արփենիկ Դավթյանին:

Արփենիկին ունկնդիրները մեծ ուշադրությամբ լսեցին: Հարուստ փորձ ունեցող կթվորուհին պատմեց այն մասին, որ իրեն ամրացված յուրաքանչյուր կովից անցյալ տարի ստացավ 2 հազար 500 լիտր կաթ, իր խնամած հորթերը օրական 600—700 գրամ

միջին աճ են տալիս, իսկ կովերը դեր են և առույգ:

Նա այդ հաջողություններին հասել է այն քանի շնորհիվ, որ ճշտորեն է կիրառում գոտեխնիկական միջոցառումները, խստիվ պահպանում է կերակրման կանոնները, յուրաքանչյուր կովին կեր տալիս է ըստ նրա կենդանի քաշի ու կաթնատվության: Կովերը կթում է նույնպես ըստ ռեժիմի և այլն:

Ագիտատորն առաջարկում է ի պատիվ տեղական Սովետների ընտրությունների՝ սոցիալիստական նոր պարտավորություններ ստանձնել, օրինակելիորեն կազմակերպել կովերի ծինը, հորթերի ոչ մի կորուստ չտալ, առանձնահատուկ խնամք տանել մայր-կովերի նկատմամբ: Նրա առաջարկն ընդունում են անասնապահները:

Ագիտատոր Շարբաթյանը զրույցի վերջում հաղորդեց, որ աշխատավորների դեպուտատների Կիրովականի օկրուգային Սովետի ընտրությունների Ուռուտի № 73 ընտրական օկրուգում դեպուտատության թեկնածու է

— 44 —

առաջադրված ընկ. Գրիշա Արամի Սարգսյանը:

Մոտենում է տեղական Սովետների ընտրությունների օրը, մարտի մեկը: Այժմ, ինչպես ռեսպուբլիկայի բոլոր ագիտատորները, այնպես էլ ագիտատոր Շարբաթյանը, ագիտացիա են կազմակերպում առաջադրված դեպուտատության թեկնածուների օգտին, ընտրողներին ծանոթացնում են նրանց կենսագրության, հասարակական ու աշխատանքային գործունեության հետ:

1953 թվականի մարտի մեկին, ռեսպուբլիկայի բոլոր աշխատավորների հետ մեկտեղ, Ուռուտի կոլտնտեսականները և կոլտնտեսուհիները մեկ մարդու պես իրենց ձայնը կտան տեղական Սովետներում առաջադրված պարտիականների և անպարտիականների բոլոր թեկնածուների օգտին, իրենց էլ ավելի բարեկեցիկ ու երջանիկ կյանքի օգտին:

Գ. ԲՍԴԱԼՅԱՆ

ԹԵՄԱՆԵՐ, ՊԼԱՆՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

1

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԵՎ ՌԱԶՄԱ-ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱՎԱՏՈՐՄԻ 35-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐԶԸ

1. Կ. Ի. Լենինը և Ի. Վ. Ստալինը՝ Սովետական պետության քաջարի Զինված Ուժերի ստեղծողները:

2. Սովետական Բանակը և Ռազմա-ծովային Նավատորմը սովետական մարդկանց խաղաղ ստեղծագործական աշխատանքի հավատարիմ պահապանն են, ժողովուրդների անվտանգության և խաղաղության պաշտպանը:

3. Շարունակ բարձր զգոնություն ցուցաբերելը և պատերազմի հրձիգների մեքենայություններին հակահարված տալը, Սովետական Բանակը, Ռազմա-Ծովային Նավատորմը և հետախուզական օրգանները ամեն կերպ ամրապնդելը՝ սովետական մարդկանց հայրենասիրական պարտքն է:

4. ՍՍՌՄ զարգացման հինգերորդ հնգամյա պլանի հաջող կենսագործումը՝ Սովետական պետության տրևտեսական և ռազմական հզորության հետագա ամրապնդման հիմքն է:

— 46 —

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ի. ՍՏԱԼԻՆ.— Կարմիր Բանակի Երեք առանձնահատկությունների մասին: Հայպետհրատ, Երևան 1952 թիվ:

Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆ.— Ճառ պարտիայի 19-րդ համագումարում: Հայպետհրատ, 1952 թ.:

Գ. ՄԱԼԵՆԿՈՎ.— Հաշվետու զեկուցում պարտիայի 19-րդ համագումարին Համկ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքի մասին: Հայպետհրատ, 1952 թ.:

Ն. ԲՈՒԼԳԱՆԻՆ.— Ճառ Համկ(բ)Պ 19-րդ համագումարում, Հայպետհրատ, 1952 թ.:

II

1953 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՐՏԻ 1-ԻՆ ԲՈԼՈՐՍ ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՏԵՂԱ- ԿԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ընկեր Ստալինը աշխատավորների դեպուտատների Սովետների առաջին համաժողովրդական թեկնածուն է:

2. Տնտեսական և կուլտուրական շինարարության բոլոր բնագավառներում աշխատավորների աչքի ընկնող հաջողությունները անխզելիորեն կապված են տեղական Սովետների բեղմնավոր աշխատանքի հետ:

3. Պետական իշխանության օրգանների ընտրությունները մեր երկրում հանդիսանում են համաժողովրդական տոն:

— 47 —

4. 1953 թվականի մարտի մեկին մեկ մարդու պես քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին՝ սովետական մարդիկ կցուցադրեն իրենց բարոյա-քաղաքական միասնությունը, իրենց աննկուն կամքը՝ պայքարելու կոմունիզմի հաղթանակի համար:

III

ԱՄԵՆ ԿԵՐՊ ԲԱՐՁՐԱՅՆԵԼ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԶԳՈՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ընկեր Ստալինը սովետական մարդկանց սովորեցնում է, որ մենք կոմունիզմ ենք կառուցում թրշնամական կապիտալիստական շրջապատման պայմաններում, որ իմպերիալիստները չեն հրաժարվել և չեն հրաժարվելու իրենց ինտերվենցիայով խանգարել և վնասել մեզ:

2. Սովետական մարդկանց զգոնությունը անհրաժեշտ է բոլոր տեղամասերում և ամեն մի իրադրություն մեջ:

3. Մարդասպան բժիշկների բանդայի և նրանց ճտարերկրյա տերերի մերկացումը՝ մեծ հարված է պատերազմի ամերիկա-անգլիական հրձիգներին:

4. Վերջ տալ բերանբացությունը մեր շարքերում, վերացնել բարենոգությունը և ինքնահանգստացումը մեր մարդկանց մոտ՝ այս են պահանջում սովետական ժողովրդի շահերը:

— 48 —

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ի. ՍՏԱԼԻՆ.— Պարտիական աշխատանքի քերուրյունների և տրոցկիստական ու այլ երկերեսանիների նկվիդացիայի ենթադրելու միջոցառումների մասին: Պետհրատ, 1939 թ.:

Գ. ՄԱԼԵՆԿԻՆՎ.— Հաշվետու զեկուցում պարտիայի 19-րդ համագումարին ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքի մասին: Հայպետհրատ, 1952 թ.:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի կաճեցնողությունը: Հայպետհրատ, 1952 թ.:

Վերջ տալ բերանբացությանը մեր շարքերում: «Պրավդա»-ի հունվարի 18-ի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.» հունվարի 20-ի համարում:

Խմբագրի տեղակալ՝ Գ. ՄՈՒՐԱԴԻՍԱՆՅԱՆ

ԳԻՆԸ 50 ԿՈՊ.

Отдел Пропаганды и агитации ЦБ КП
Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 3

1953 г.

ՀԾ 00715

Պատվեր № 154

Տիրաժ 9300

Հայպոլիգրաֆհրատի վարչության № 2 տպարան: